

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 12. decembra 2014*

„Štátna pomoc — Finančný sektor — Štátna záruka na bankovú pôžičku — Pomoc určená na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu — Článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ — Rozhodnutie, ktorým sa pomoc vyhlasuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom — Usmernenia pre štátnu pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach — Súlad s oznámeniami Komisie týkajúcimi sa pomoci vo finančnom sektore v čase finančnej krízy — Legitímna dôvera — Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci T-487/11,

Banco Privado Português, SA, so sídlom v Lisabone (Portugalsko),

Massa Insolvente do Banco Privado Português, SA, so sídlom v Lisabone,

v zastúpení: C. Fernández Vicién, F. Pereira Coutinho, M. Esperança Pina, T. Mafalda Santos, R. Leandro Vasconcelos a A. Kéri, advokáti,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: L. Flynn a M. Afonso, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie z 20. júla 2010 o štátnej pomoci C 33/09 (ex NN 57/09, ex CP 191/09) poskytnutej Portugalskom vo forme štátnej záruky pre BPP (Ú. v. EÚ L 159, 2011, s. 95),

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory M. Prek, sudcovia I. Labucka a V. Kreuzschitz (spravodajca),

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. marca 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: portugalčina.

Rozsudok¹

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Banco Privado Português, SA (ďalej len „BPP“), je finančná inštitúcia, ktorá sídli v Lisabone (Portugalsko) a poskytuje služby v oblasti súkromného bankovníctva, podnikového poradenstva a investovania súkromného kapitálu v Portugalsku, Španielsku a v menšej miere v Brazílii a Južnej Afrike. Klientmi BPP sú súkromní a inštitucionálni vkladatelia vrátane piatich spoločných poľnohospodárskych úverových bánk, jednej sporiteľne, niekoľkých dôchodkových fondov a poisťovacích spoločností. Akcie BPP nie sú kótované na burze. Celkové aktíva vykázané v súvahe BPP tvorili k 30. júnu 2008 objem 2,9 mld. eur, čo predstavuje menej ako 1 % celkových aktív bankového sektora v Portugalsku. Obchodné podiely BPP sú v 100 % vlastníctve holdingu Privado Holding SGPS (sociedade gestora de participações sociais), SA (ďalej len „holding“).
- 2 Od septembra 2008 začala mať BPP v dôsledku zhoršenia svetovej hospodárskej situácie problémy s likviditou. Dňa 24. novembra 2008 BPP formálne informovala Centrálnu banku Portugalska (ďalej len „Portugalská banka“) o riziku, že nebude schopná plniť si svoje platobné záväzky. Od 1. decembra 2008 Portugalská banka rozhodla predovšetkým „oslobodiť BPP na obdobie troch mesiacov od dôkladného dodržiavania skorších zmluvných záväzkov najmä v rámci činností súvisiacich so súkromným bankovníctvom, ak sa preukáže, že je to potrebné na [jej] reštrukturalizáciu a reorganizáciu“.
- 3 Uznesením 31268-A/2008 z 1. decembra 2008, uverejneným v *Diário da República*, druhá séria, č. 235 zo 4. decembra 2008, portugalské orgány rozhodli poskytnúť BPP štátnu záruku na základe zákona č. 112/97 zo 16. septembra 1997, čiže mimo rámca portugalského systému záruk vyplývajúceho zo zákona č. 60-A/2008 z 20. októbra 2008 schváleného Komisiou Európskych spoločenstiev rozhodnutím K(2008) 6527 z 29. októbra 2008 týkajúcim sa štátnej pomoci NN 60/08 poskytnutej Portugalskom – Systém záruk v prospech úverových inštitúcií v Portugalsku (Ú. v. EÚ C 9, 2009, s. 2). Táto štátna záruka bola schválená 5. decembra 2008 a bola vystavená v súvislosti s pôžičkou vo výške 450 miliónov eur, ktorá mala byť poskytnutá BPP spoločenstvom zloženým zo šiestich bánk, a to Banco Comercial Português, SA, Caixa Geral de Depósitos, SA, Banco Espírito Santo, SA, Banco BPI, SA, Banco Santander Totta, SA, a Caixa Central – Caixa Central de Crédito Agrícola Mútuo, CRL (ďalej len „bankoví veritelia“). V súlade s príslušnými ustanoveniami dohody o pôžičke a dohody týkajúcej sa štátnej záruky, požičaná suma bola určená výlučne na pokrytie pasív BPP vykázaných v jej súvahe k 24. novembru 2008 a mohla slúžiť len na vyplatenie vkladateľov a iných veriteľov a nie na pokrytie dlhov ostatných dcérskych spoločností holdingu. Splatnosť pôžičky bola stanovená na obdobie šiestich mesiacov, ktorú bolo možné predĺžiť maximálne o 24 mesiacov. Stanovený úrok sa rovnal úrokovej sadzbe Euribor zvýšenej o 100 bázických bodov. Odmena za štátnu záruku bola stanovená na 20 bázických bodov pri zohľadnení záruk, ktoré predložila BPP.
- 4 Na základe záložnej zmluvy uzavretej 5. decembra 2008 medzi BPP, Portugalskom a Portugalskou bankou, BPP vytvorila ako zábezpeku v prospech Portugalska prednostné právo záruky týkajúce sa viacerých jej aktív, vrátane cenných papierov a hnutelného majetku, ako aj primárneho hypotekárneho úveru na nehnuteľný majetok patriacemu dcérskym spoločnostiam holdingu. V tomto štádiu bola hodnota záruky odhadnutá na 672 miliónov eur, zatiaľ čo k 7. máju 2010 Portugalská banka ju ohodnotila na 582 miliónov eur.
- 5 Dňa 5. decembra 2008 portugalské orgány informovali Komisiu o poskytnutí štátnej záruky BPP.

1 — Uvádzajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

- 6 Rozhodnutím K(2009) 1892 v konečnom znení z 13. marca 2009 týkajúcim sa štátnej pomoci NN 71/08 – Portugal, Auxílio estatal ao Banco Privado Português – BPP (Ú. v EÚ C 174, s. 1, ďalej len „rozhodnutie z 13. marca 2009“), Komisia ako naliehavé opatrenie rozhodla nevzniesť námietky voči poskytnutiu štátnej záruky BPP z dôvodu, že bola zlučiteľná so spoločným trhom v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. b) ES.
- 7 Uznesením 13364-A/2009 uverejneným v *Diário da República*, druhá séria, č. 109 z 5. júna 2009, portugalské orgány predĺžili dotknutú štátnu záruku o šesť mesiacov. Komisiu o tom informovali elektronickou poštou z 23. júna 2009, pričom ju formálne o tomto predĺžení neinformovali podľa článku 88 ods. 3 ES.
- 8 V dňoch 23. decembra 2008, 12. januára 2009, 19. februára 2009, 24. apríla 2009 a 10. júla 2009 BPP predstavila Portugalskej banke plány ozdravenia, pričom ani jeden z nich portugalské orgány nezaslali Komisii.

[omissis]

- 10 V liste z 23. júna 2009 zaslanom Komisii portugalské orgány uviedli, že predĺženie štátnej záruky o šesť mesiacov má za cieľ umožniť BPP dokončiť plán reštrukturalizácie a reorganizácie, ako aj konkretizovať v krátkom časovom období riešenie na záchranu záujmov svojich klientov, najmä tých, ktorí investovali do produktu s garantovaným výnosom.
- 11 Dňa 15. júla 2009 Komisia vyzvala portugalské orgány, aby bezodkladne predložili plán reštrukturalizácie BPP, hoci aj v dočasnej forme, pričom pripomenula, že od 6. júna 2009 sa pomoc na záchranu považuje za neoprávnenú. Keďže portugalské orgány neodpovedali, Komisia im 6. októbra 2009 zaslala upomienku podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).
- 12 Rozhodnutím z 10. novembra 2009 a listom z toho istého dňa zaslanými Portugalskej republike Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES v súvislosti s poskytnutím štátnej záruky BPP a vyzvala dotknuté strany, aby predložili svoje pripomienky (Ú. v. EÚ C 56, 2010, s. 10, ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“). Rozhodnutím o začatí konania Komisia podľa článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 tiež požiadala Portugalskú republiku, aby jej v lehote do 30 dní od doručenia jej listu, čiže do 22. decembra 2009, predložila plán reštrukturalizácie BPP.

[omissis]

- 14 Dňa 3. decembra 2009 portugalské orgány informovali Komisiu o predĺžení štátnej záruky o šesť mesiacov, čiže do 5. júna 2010, najmä z dôvodu, že „okamžité narušenie činnosti BPP by jasne ohrozilo v súčasnosti posudzované riešenie“ a že „[bankoví veritelia]... súhlasili s predĺžením splatnosti pôžičky o ďalších šesť mesiacov bez zmeny súčasných podmienok a bez ďalšieho financovania pod podmienkou, že sa predĺži aj príslušná štátna záruka“. Toto predĺženie štátnej záruky bolo schválené uznesením 26556-B/2009 uverejneným v *Diário da República*, druhá séria, č. 236 zo 7. decembra 2009, pričom portugalské orgány Komisiu o tom formálne neinformovali podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.
- 15 V dokumente zaslanom Komisii 25. februára 2010 portugalské orgány uviedli skutočnosti, ktoré podľa nich mali slúžiť ako základ na vyriešenie problémov, ktoré BPP spôsobila značnej časti svojich klientov, t. j. tým, ktorí investovali do produktu „s absolútnym výnosom“, čo v rámci ďalších opatrení viedlo k vytvoreniu Fundo Especial de Investimento (FEI) (osobitný investičný fond) 30. marca 2010.

- 16 V tom istom dokumente okrem plánovaných opatrní na dosiahnutie riešenia v prospech klientov BPP portugalské orgány potvrdili potrebu poskytnutia a predĺženia štátnej záruky, pretože financovanie BPP bolo krátkodobým nástrojom na zachovanie jej fungovania a umožnenie jej neskoršej realizácie životaschopnosti, tak isto ako aj na stabilizáciu národného finančného systému. Okrem toho portugalské orgány v tomto dokumente zdôraznili výhradný cieľ štátnej záruky, spočívajúci v umožnení BPP predložiť plán reštrukturalizácie, a napokon v uplatnení riešenia na zachovanie ochrany jej investorov. V dotknutom dokumente portugalské orgány nakoniec spresnili plány reštrukturalizácie a reorganizácie BPP z 12. januára 2009, „27. apríla 2009“ a 10. júna 2009, ako aj zamietnutie týchto plánov zo strany Portugalskej banky a portugalskej vlády.
- 17 Rozhodnutím z 15. apríla 2010, ktoré nadobudlo účinnosť 16. apríla 2010 o 12.00 hodine, Portugalská banka odobrala BPP jej bankovú licenciu vzhľadom na nemožnosť jej reštrukturalizácie alebo obnovenie z hľadiska kapitálu.
- 18 Dňa 21. apríla 2010 bankoví veritelia požiadali o realizáciu štátnej záruky a 7. mája 2010 im Portugalsko vrátilo celú výšku pôžičky, ktorá bola predmetom tejto záruky.
- 19 Dňa 22. apríla 2010 Portugalská banka podala na Obchodný súd v Lisabone návrh na likvidáciu BPP (vec 519/10.5TYLSB) podľa článku 8 ods. 2 zákonného dekrétu č. 199/2006 z 25. októbra 2006 a navrhla ustanovenie rady poverenej likvidáciou. Uznesením z 23. apríla 2010 Obchodný súd v Lisabone rozhodol o vykonaní jej likvidácie a ustanovil komisiu poverenú likvidáciou, pričom stanovil 30 dňovú lehotu na prihlásenie pohľadávok.
- 20 Dňa 20. júla 2010 Komisia prijala rozhodnutie 2011/346/EÚ z 20. júla 2010 o štátnej pomoci C 33/09 (ex NN 57/09, ex CP 191/09) poskytnutej Portugalskom vo forme štátnej záruky pre BPP (Ú. v. EÚ L 159, s. 95, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým túto pomoc vyhlasuje za nezlučiteľnú so spoločným trhom (článok 1) a nariadila Portugalskej republike, aby zabezpečila okamžité a účinne vrátenie pomoci (články 2 a 3).

[omissis]

- 22 Listom z 23. februára 2011 v nadväznosti na žiadosť portugalských orgánov komisia poverená likvidáciou uznala pohľadávku Portugalska vo výške pôžičky, v súvislosti s ktorou mu bolo priznané postúpenie práv.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 23 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 9. septembra 2011 BPP a Massa Insolvente do Banco Privado Português, SA (spoločne ďalej len „žalobkyňa“), podali túto žalobu.
- 24 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil napadnuté rozhodnutie,
  - subsidiárne zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom vyhlasuje dotknutú pomoc za neoprávnenú a nezlučiteľnú so spoločným trhom v období od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009,
  - subsidiárnejšie zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom nariaďuje vymáhanie dotknutej pomoci,
  - ešte subsidiárnejšie zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom nariaďuje vymáhanie dotknutej pomoci za obdobie od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

[omissis]

29 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol hlavné a subsidiárne návrhy,
- zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

[omissis]

32 Keďže došlo k zmene zloženia komôr Všeobecného súdu, sudca spravodajca bol pridelený k štvrtej komore, ktorej bola v dôsledku toho prejednávaná vec pridelená.

33 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecného súdu (štvrtá komora) rozhodol o začatí ústnej časti konania.

34 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne položené otázky Všeobecným súdom boli vypočítané na pojednávaní 14. marca 2014. Na pojednávaní v odpovedi na ústne položenú otázku Všeobecným súdom žalobkyňa uviedla, že súhlasí s rozhodnutím Všeobecného súdu doložiť do spisu vyjadrenie k žalobe, hoci bolo podané oneskorene, o čom bol urobený záznam v zápisnici z pojednávania.

Právny stav

Zhrnutie žalobných návrhov založených na zrušení

35 Na podporu svojej žaloby žalobkyňa uvádza sedem žalobných dôvodov.

[omissis]

43 V súlade so štruktúrou ustanovení článku 107 ZFEÚ Všeobecný súd považuje za potrebné preskúmať najprv tretí žalobný dôvod založený na zjavne nesprávnom posúdení skutkových okolností a porušení pojmu štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Potom preskúma druhý žalobný dôvod založený na porušení výnimky stanovenej v článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, ako aj štvrtý až siedmy žalobný dôvod a len na záver prvý žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia.

O treťom žalobnom dôvode založenom na zjavne nesprávnom posúdení skutkových okolností a porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ

Úvodné pripomienky

44 Podľa žalobkyne Komisia, hoci disponuje podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ širokou mierou „diskrečnej“ právomoci, má povinnosť dôkladne a nestranné preskúmať všetky relevantné skutočnosti veci. Je teda povinná vykonať správnu analýzu situácie trhu, postavenia príjemcu pomoci a jeho konkurentov na tomto trhu, obchodných podmienok medzi členskými štátmi a „zistiť zvýhodnenie, ktoré priznáva [podporné] opatrenie týmto [obchodom]“ s prihliadnutím na skutkové a právne okolnosti existujúce v čase prijatia rozhodnutia. V prejednávanej veci Komisia údajne z právneho hľadiska vykonala nesprávnu kvalifikáciu skutkových okolností a nezohľadnila skutočnosť, že BPP už od 24. novembra 2008 nevykonávala činnosť zodpovedajúcu jej bežnému obchodnému cieľu, ani skutočnosť, že štátna

záruka slúžila výlučne na zabezpečenie niektorých pasív existujúcich pred poskytnutím uvedenej záruky. Komisia teda údajne nerešpektovala skutočnosť, že BPP od uvedeného dátumu nekonkurovala ostatným úverovým inštitúciám, hoci tým, že konštatovala, že BPP „by mohla opäť vstúpiť alebo sa vrátiť za krátku dobu na trh“, Komisia zároveň pripustila, že BPP už na trhu nevykonávala svoju činnosť. Navyše Komisia nezohľadnila skutočnosť, že štátna pomoc mala za cieľ výlučne zabezpečiť niektoré pasíva vykázané v súvahe BPP ku 24. novembru 2008 a že mohla byť použitá len na vyplatenie vkladateľov a iných veriteľov, a nie na účely vykonávania činnosti na trhu alebo na pokrytie buď dlhov ostatných dcérskych spoločností holdingu, alebo iných ako finančnej zodpovednosti alebo inej zodpovednosti vyplývajúcej z iných finančných činností alebo služieb, ktoré priamo alebo nepriamo poskytovala BPP. Poskytnutie uvedenej záruky nemalo slúžiť ani na to, aby bolo BPP umožnené vykonávať bežnú činnosť úverovej inštitúcie na trhu v postavení aktuálneho alebo prípadného konkurenta, ani ju nemalo zvýhodňovať narušením hospodárskej súťaže vo vzťahu k ostatným úverovým inštitúciám alebo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Odôvodnenie 72 napadnutého rozhodnutia údajne potvrdzuje tento záver, keďže Komisia v ňom konštatovala, že BPP preukázala, že nedošlo k narušeniu hospodárskej súťaže.

[omissis]

- 46 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, ktorým podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ „Komisia disponuje širokou mierou diskrečnej právomoci“, stačí pripomenúť, že toto tvrdenie je v zjavnom rozpore s ustálenou judikatúrou, ktorá uznala, že pojem pomoc má právny charakter a treba ho vykladať na základe objektívnych skutočností, takže súd Európskej únie musí v zásade v plnom rozsahu preskúmať, či určité opatrenie spadá do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a navyše okrem výnimočných prípadov Komisia v tejto súvislosti nedisponuje voľnou úvahou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. decembra 2008, *British Aggregates/Komisia*, C-487/06 P, Zb. s. I-10515, body 111 až 113). Toto tvrdenie treba preto zamietnuť.
- 47 Je potrebné však preskúmať, či posúdenia Komisie týkajúce sa existencie štátnej pomoci, ako sú uvedené v odôvodneniach 56 až 60 napadnutého rozhodnutia, vykazujú alebo nevykazujú pochybenia zo skutkového alebo právneho hľadiska, pričom odôvodnenie žalobkyne, keď poukazuje na „nesprávnu kvalifikáciu skutkových okolností z právneho hľadiska“, treba chápať tak, že odkazuje na kritérium zvýhodnenia, ako aj na kritériá ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi a narušenia hospodárskej súťaže v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- 48 Treba preto najprv posúdiť, či Komisia v napadnutom rozhodnutí správne kvalifikovala štátnu záruku ako podporné opatrenie poskytujúce BPP hospodárske zvýhodnenie.

O existencii hospodárskeho zvýhodnenia BPP

- 49 Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ak nie je Zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- 50 Preto len výhody poskytované priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov alebo predstavujúce pre štát dodatočnú záťaž možno považovať za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Zo samotného znenia tohto ustanovenia a z procesných pravidiel stanovených v článku 108 ZFEÚ totiž vyplýva, že výhody poskytované iným spôsobom ako zo štátnych prostriedkov nespádajú do pôsobnosti predmetných ustanovení (rozsudok Súdneho dvora z 19. marca 2013, *Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i.*, C-399/10 P a C-401/10 P, bod 99 a tam citovaná judikatúra).

- 51 Za pomoc sa tak predovšetkým považujú zásahy, ktoré rôznymi formami znižujú náklady, ktoré obvykle zaťažujú rozpočet podniku, a hoci nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky, pričom článok 107 ods. 1 ZFEÚ definuje štátne zásahy na základe ich účinkov (pozri v tomto zmysle rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i., už citovaný v bode 50 vyššie, body 101 a 102 a tam citovanú judikatúru).
- 52 Navyše zásah štátu, ktorý môže podniky, na ktoré sa uplatňuje, postaviť v porovnaní s inými podnikmi do výhodnejšej situácie a zároveň vyvolať konkrétne riziko vzniku dodatočnej záťaže pre štát v budúcnosti, môže zaťažiť štátne prostriedky. Konkrétne výhody poskytované vo forme štátnej záruky môžu zahŕňať dodatočnú záťaž pre štát (pozri v tomto zmysle rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i., už citovaný v bode 50 vyššie, body 106 a 107 a tam citovanú judikatúru).
- 53 V prejednávanej veci, čo sa týka kvalifikácie štátnej záruky v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ treba pripomenúť, že v odôvodnení 24 rozhodnutia z 13. marca 2009 Komisia predovšetkým konštatovala, že vďaka štátnej záruke BPP získala financovanie, ktoré by inak nebola schopná získať na trhu a že za týchto okolností bola hospodársky zvýhodnená, čo posilnilo jej postavenie v porovnaní s jej konkurentmi a viedlo k narušeniu hospodárskej súťaže a ovplyvneniu obchodu medzi členskými štátmi. V odôvodnení 38 uvedeného rozhodnutia Komisia v podstate spresnila, že odmena vo výške 20 základných bodov bola nižšia ako odmena, ktorá sa mala uplatniť na základe odporúčania CEB z 20. októbra 2008, ktoré uvádza fixnú odmenu vo výške 50 základných bodov pre záruky poskytnuté platobne schopným bankám na obdobie kratšie ako jeden rok. V odôvodnení 39 tohto istého rozhodnutia Komisia najmä dodala, že „napriek zvýšenej hodnote poskytnutých zábezpek, hodnota štátnej záruky je naďalej podstatne nižšia v porovnaní s tým, čo by sa považovalo za primerané v prípade bánk v ťažkostiach“.
- [omissis]
- 55 Z predchádzajúcich úvah jasne vyplýva, že Komisia jednak už rozhodnutím z 13. marca 2009 urobila konštantné a koherentné posúdenie štátnej záruky ako podporného opatrenia v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a jednak v odôvodnení 59 napadnutého rozhodnutia odpovedala na tvrdenie portugalských orgánov, ktoré v podstate potvrdila žalobkyňa v rámci tohto konania, podľa ktorého BPP prestala vykonávať svoju činnosť na trhu od 1. decembra 2008.
- 56 Pokiaľ ide o existenciu zvýhodnenia, treba zdôrazniť, že žalobkyňa ani v rámci tohto žalobného dôvodu, ani v rámci ostatných žalobných dôvodov uvedených na podporu tejto žaloby, nespochybňuje posúdenie Komisie, podľa ktorého na jednej strane by BPP bez štátnej záruky, t. j. za „normálnych“ trhových okolností, nemala možnosť získať pôžičku za výhodných finančných podmienok poskytnutých bankovými veriteľmi a na druhej strane hodnota štátnej záruky ako taká bola podstatne nižšia, ako by sa obvykle považovalo za primerané v prípade bánk nachádzajúcich sa v ťažkostiach (pozri odôvodnenie 57 napadnutého rozhodnutia). Žalobkyňa nespochybňuje ani skutočnosť, že toto hospodárske zvýhodnenie bolo financované zo štátnych zdrojov, pričom toto posledné uvedené kritérium bolo splnené najneskôr po vyplatení pôžičky portugalským bankovým veriteľom pri realizácii štátnej záruky (pozri odôvodnenie 56 *in fine* napadnutého rozhodnutia).
- 57 Žalobkyňa spochybňuje len skutočnosť, že poskytnutie tohto zvýhodnenia malo súvisieť s konkurenčnou činnosťou BPP na trhu vo vzťahu k ostatným finančným inštitúciám. Hoci aj za predpokladu, že by toto tvrdenie bolo možné prijať, nemohlo by mať vplyv na kvalifikáciu zvýhodnenia štátnej záruky.
- 58 Komisia preto správne v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že BPP bola zvýhodnená poskytnutím štátnych zdrojov.

O kritériách ekonomickej činnosti, ovplyvnenia obchodu a narušenia hospodárskej súťaže

- 59 Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého BPP od 24. novembra 2008 už nevykonávala svoju činnosť na trhu v postavení aktuálneho alebo prípadného konkurenta vo vzťahu k ostatným finančným inštitúciám, treba po prvé uviesť, že žalobkyňa nespochybňuje, že v tomto štádiu si BPP zachovala svoje postavenie podniku v zmysle článku 107 ZFEÚ, keďže pokračovala vo výkone svojej činnosti, hoci v zníženej forme (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 3. marca 2011, AG2R Prévoyance, C-437/09, Zb. s. I-973, body 41 a 42 a tam citovanú judikatúru, a rozsudok Všeobecného súdu z 12. septembra 2013, Nemecko/Komisia, T-347/09, body 25 a 26 a tam citovanú judikatúru).
- 60 Po druhé, pokiaľ ide o kritérium ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi, bolo rozhodnuté, že ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posilňuje v rámci obchodu v Spoločenstve postavenie jedného podniku voči iným konkurujúcim podnikom, treba na tieto podniky hľadieť ako na ovplyvnené pomocou. V tejto súvislosti skutočnosť, že hospodárske odvetvie, akým sú finančné služby, bolo predmetom významného liberalizačného procesu na úrovni Spoločenstva, ktorý podnietil rozvoj hospodárskej súťaže, ktorá mohla byť dôsledkom už voľného pohybu kapitálu stanoveného v Zmluve, môže charakterizovať skutočný alebo možný vplyv pomoci na hospodársku súťaž, ako aj jej vplyv na obchod medzi členskými štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a i., C-222/04, Zb. s. I-289, body 141, 142 a 145 prvú zarážku a tam citovanú judikatúru).
- 61 Po tretie, čo sa týka podmienky narušenia hospodárskej súťaže, treba pripomenúť, že pomoci, ktorých cieľom je odbremeniť podnik od nákladov, ktoré by musel za normálnych okolností znášať v rámci svojej bežnej prevádzky alebo bežných činností, v zásade narušajú podmienky hospodárskej súťaže (rozsudok Súdneho dvora z 30. apríla 2009, Komisia/Taliansko a Wam, C-494/06 P, Zb. s. I-3639, bod 54; pozri v tejto súvislosti rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, Zb. s. I-6857, bod 30).
- 62 Po štvrté z ustálenej judikatúry vyplýva, že na účely kvalifikácie štátneho opatrenia Komisia nie je povinná zistiť skutočný vplyv pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či táto pomoc môže uvedený obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, Zb. s. I-4727, bod 134).
- 63 V prejednávanej veci bola BPP odobratá licencia až 16. apríla 2010 a do likvidácie išla až 22. a 23. apríla 2010. Z toho dôvodu v období od 24. novembra 2008 až do uvedených dátumov bola naďalej aktívnym hospodárskym subjektom na trhu. Keď jej bola poskytnutá štátna záruka, BPP mala postavenie nielen „podniku“ príjemcu pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ale v tomto období vykonávala prinajmenšom aj zníženú obchodnú činnosť, ktorá spočívala v ponuke alebo v správe niektorých finančných produktov alebo služieb, pričom pokračovanie v správcovskej činnosti jej bolo umožnené poskytnutím úveru a štátnej záruky.
- 64 V tejto súvislosti žalobkyňa nepreukázala, že BPP takúto obchodnú činnosť nevykonávala.
- 65 Po prvé Portugalská banka 1. decembra 2008 rozhodla „oslobodiť BPP na obdobie troch mesiacov od dôkladného dodržiavania skorších zmluvných záväzkov najmä v rámci činností súvisiacich so súkromným bankovníctvom, ak sa preukáže, že je to potrebné na [jej] reštrukturalizáciu a reorganizáciu“, čo nevyhnutne dokazuje jej neustálu prítomnosť na trhu počas dotknutého obdobia.
- 66 Po druhé dohoda o pôžičke, ako aj dohoda o štátnej záruke schválená uznesením 31268-A/2008 z 1. decembra 2008, majú za cieľ pokryť pasíva BPP vykázané v jej súvahe k 24. novembru 2008, ako aj vyplatenie jej vkladateľov a ostatných veriteľov, ktorí sa k tomuto dňu prihlásili. Samotná skutočnosť, že problém financovania týchto dlhov sa tak dočasne vyriešil, preukazuje, že BPP mohla pokračovať v určitej miere vo svojej obchodnej činnosti.

- 67 Po tretie je nepopierateľné, že BPP v období od 23. decembra 2008 do 10. júla 2009 predložila Portugalskej banke niekoľko plánov na reštrukturalizáciu, ktoré táto inštitúcia neprijala, čo je dôvodom, prečo ani o jednom z nich portugalské orgány neinformovali Komisiu (pozri bod 8 vyššie). Tieto plány na reštrukturalizáciu mohli mať pritom za hlavný cieľ len reorganizáciu a oživenie BPP, aby mohla v plnom rozsahu pokračovať vo svojej obvyklej obchodnej činnosti. V tejto súvislosti treba tiež odkázať najprv na odseky 2, 30 a 31 oznámenia Komisie, nazvaného „Uplatnenie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou“ (Ú. v. EÚ C 270, 2008, s. 8, ďalej len „oznámenie týkajúce sa finančných inštitúcií“), ktoré stanovuje spojitosť medzi reštrukturalizáciou a návratom k životaschopnosti dotknutých finančných inštitúcií, ďalej na bod 4 oznámenia Komisie o návrate k životaschopnosti a hodnotenie reštrukturalizačných opatrení vo finančnom sektore v podmienkach súčasnej krízy podľa pravidiel štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 195, 2009, s. 9), a napokon na odsek 17 oznámenia Komisie, nazvaného „Usmernenia spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach“ (Ú. v. EÚ C 244, 2004, s. 2, ďalej len „usmernenia na záchranu a reštrukturalizáciu“). V tomto istom zmysle Komisia správne uviedla, že list portugalských orgánov z 23. júna 2009, ako aj dokument, ktorý tieto orgány zaslali Komisii 25. februára 2010, potvrdzujú, že uvedené orgány spájali poskytnutie, ako aj predĺženie štátnej záruky s potrebou umožniť BPP najmä vypracovať plán reštrukturalizácie, a tým dočasne udržať jej účasť na trhu.
- 68 Po štvrté, ako vyplýva z odseku 15 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, ktorého všeobecné zásady sa vyhlasujú za uplatniteľné podľa odseku 10 oznámenia o finančných inštitúciách, záchranné pomoci, akými sú štátne záruky, majú byť už len svojím charakterom určené iba na dočasnú a návratnú pomoc na obdobie maximálne šiestich mesiacov, ktorej „hlavným cieľom“ je „umožniť udržať chorú firmu nad hladinou na obdobie, ktoré je potrebné na vypracovanie plánu reštrukturalizácie alebo likvidácie“. Takisto odsek 30 oznámenia o finančných inštitúciách uvádza, že „pokiaľ je potrebné uplatniť záručnú schému v prospech jednotlivých finančných inštitúcií, je nevyhnutné, aby za týmto mimoriadnym záchranným opatrením na zachovanie insolventnej inštitúcie, ... nasledovali primerané kroky, ktoré budú viesť k reštrukturalizácii alebo likvidácii príjemcu pomoci“, čo „si vyžaduje notifikáciu reštrukturalizačného alebo likvidačného plánu pre príjemcov platieb v rámci záruky“. V prejednávanej veci štátna záruka, schválená v rozhodnutí z 13. marca 2009 na obdobie šiestich mesiacov, tak v súlade s týmito zásadami má za cieľ najmä, ak nie výlučne, dočasne udržať obchodnú činnosť BPP až do okamihu, kým portugalské orgány predložia pripravovaný plán reštrukturalizácie.
- 69 Ani jedno z tvrdení žalobkyne svojou povahou nepreukazuje, že BPP nepokračovala v obchodnej činnosti do 16. apríla 2010, čiže do dňa, keď je bola skutočne odobratá banková licencia.

[omissis]

- 72 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy, treba tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého od 24. novembra 2008 BPP už nevykonávala svoju obchodnú činnosť, ktorá by jej umožnila vyhnúť sa uplatneniu článku 107 ods. 1 ZFEÚ, zamietnuť, pretože Komisia v napadnutom rozhodnutí preukázala, že v tomto štádiu mala BPP postavenie podniku naďalej vykonávajúceho takúto obchodnú činnosť, hoci v zníženej forme, a bola hospodársky zvýhodnená.
- 73 Z predchádzajúcich úvah navyše vyplýva, že s prihliadnutím na judikatúru citovanú v bodoch 60 až 62 vyššie, žalobkyňa nemôže tvrdiť, že poskytnutie dotknutého zvýhodnenia nemohlo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť podmienky hospodárskej súťaže. Vzhľadom totiž na skutočnosť, že BPP bolo umožnené naďalej vykonávať svoju obchodnú činnosť v určitom období a za určitých podmienok, dotknutá pomoc jednak posilnila jej postavenie vo vzťahu k ostatným konkurujúcim podnikom v rámci obchodu vo vnútri Spoločenstva, a jednak ju dočasne zbavila nákladov, t. j. vyšších finančných nákladov, aby si mohla plniť svoje platobné záväzky, ktoré by inak za normálnych okolností musela znášať v rámci obvyklej správy svojho majetku alebo svojich každodenných obchodných činností.

- 74 Napokon v rozsahu, v akom žalobkyňa uvádza, že odôvodnenie 72 napadnutého rozhodnutia rozporne konštatuje, že nedošlo k narušeniu hospodárskej súťaže, stačí uviesť, že toto odôvodnenie odkazuje len na situáciu BPP v budúcnosti po odobratí jej bankovej licencie a jej likvidácii, čo viedlo Komisiu k záveru v súlade s jej predchádzajúcim posúdením týkajúcim sa situácie existujúcej pred uvedeným odobratím, že v budúcnosti, „pokiaľ ide o BPP, ... nehrozí riziko narušenia hospodárskej súťaže“.
- 75 V dôsledku toho treba tretí žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný v celom jeho rozsahu.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ

Pripomenutie tvrdení účastníkov konania

- 76 Podľa žalobkyne napadnuté rozhodnutie nezohľadňuje ani skutočnosť, že štátna pomoc spĺňa podmienky týkajúce sa výnimiek stanovené v článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, keďže uvedená záruka bola určená na „nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“, najmä v období od 5. júna 2009 do 15. apríla 2010, ani podmienky súladu spresnené v oznámení o finančných inštitúciách pod názvom „3. Záruky pokrývajúce záväzky finančných inštitúcií“. V tejto súvislosti žalobkyňa v podstate spresňuje, že okolnosti, za ktorých Komisia rozhodnutím z 13. marca 2009 schválila štátnu pomoc, sa nezmenili a trvali do 15. apríla 2010. Toto opatrenie tak bolo naďalej odôvodnené a jeho predĺženie bolo aj nevyhnutné na predchádzanie systematickému nebezpečenstvu súvisiacemu s neplnením si záväzkov BPP. Komisia tým, že nezohľadnila túto skutočnosť a nevyjadřila sa k súladu údajnej dotknutej pomoci s vnútorným trhom, v napadnutom rozhodnutí údajne porušila článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

[omissis]

Pripomenutie obsahu rozhodnutia z 13. marca 2009 *[omissis]*

Pripomenutie obsahu napadnutého rozhodnutia *[omissis]*

Posúdenie

- 82 Týmto žalobným dôvodom žalobkyňa Komisii v podstate vytyka, že v napadnutom rozhodnutí nezotrvala na svojom pôvodnom posúdení, ako bolo uvedené v rozhodnutí z 13. marca 2009, pokiaľ ide o zlučiteľnosť dotknutej pomoci s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a kritérií uvedených v oznámení o finančných inštitúciách, hoci predĺženie štátnej záruky, ktorej znenie a podmienky neboli zmenené, bolo údajne potrebné na „nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve“ Portugalska. Treba preto posúdiť, či sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia alebo právneho posúdenia pri uplatnení článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.
- 83 Na úvod treba po prvé pripomenúť, že výnimku stanovenú v článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, a teda pojem „vážna porucha fungovania v hospodárstve členského štátu“, treba vykladať doslovne (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 2003, Freistaat Sachsen a i./Komisia, C-57/00 P a C-61/00 P, Zb. s. I-9975, bod 98). Po druhé Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy pri uplatnení tohto ustanovenia, ktorej výkon si vyžaduje posúdenia z hospodárskeho a zo sociálneho hľadiska, ktoré treba uskutočniť v kontexte Spoločenstva. Súd Únie nemôže pri skúmaní zákonnosti výkonu tejto slobody nahradiť posúdenie príslušného orgánu svojím posúdením v dotknutej oblasti, ale musí sa obmedziť na skúmanie toho, či posúdenie príslušného orgánu nevykazuje zjavnú chybu alebo zneužitie právomoci (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky Súdneho dvora z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, Zb. s. I-11137, bod 71, a Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 176).

- 84 Napokon treba uviesť, že medzi účastníkmi konania platí, že rozhodnutie z 13. marca 2009 neobsahuje nijaké predbežné a naliehavé posúdenie zlučiteľnosti dotknutej pomoci a že schválenie Komisie bolo jasne časovo vymedzené a podmienené tým, že portugalské orgány budú rešpektovať svoj záväzok spočívajúci v predložení plánu reštrukturalizácie BPP v lehote šiestich mesiacov, čiže do 5. júna 2009. Okrem toho uvedené rozhodnutie výslovne zahŕňa záväzok týchto orgánov, že budú Komisiu informovať o každom prípadnom predĺžení štátnej záruky nad rámec pôvodnej lehoty šiestich mesiacov, na ktorú sa vzťahuje predbežné schválenie (pozri odôvodnenia 39, 41 a 44 rozhodnutia z 13. marca 2009). Za týchto okolností nie je dôležité, že tieto podstatné skutočnosti sú výslovne uvedené len v dôvodoch uvedeného rozhodnutia a nie vo výrokovvej časti, ktorá sa obmedzuje len na uvedenie rozhodnutia nevzniesť námietky, pričom výrokovú časť treba chápať s prihliadnutím na uvedené dôvody (pozri v tomto zmysle uznesenie Súdu prvého stupňa z 30. apríla 2007, EnBW Energie Baden-Württemberg/Komisija, T-387/04, Zb. s. II-1195, bod 127 a tam citovanú judikatúru).
- 85 Treba spresniť, že v odôvodneniach 31 a 32 rozhodnutia z 13. marca 2009 sa Komisia opierala o oznámenie o finančných inštitúciách, ktoré v odseku 10 odkazuje na všeobecné zásady uvedené v usmerneniach na záchranu a reštrukturalizáciu. V odseku 30 uvedeného oznámenia figuruje teda v podstate požiadavka, pokiaľ ide o uplatnenie záručnej schémy na jednotlivé prípady, aby za týmto mimoriadnym záchranným opatrením na zachovanie insolventnej inštitúcie nasledovali primerané kroky, ktoré budú viesť k reštrukturalizácii alebo likvidácii príjemcu pomoci, čo si vyžaduje notifikáciu reštrukturalizačného plánu na zabezpečenie obnovenia jeho dlhodobej životaschopnosti alebo likvidačného plánu. Okrem toho z odseku 10 toho istého oznámenia, v spojení s odsekom 15 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, vyplýva, že mimoriadne opatrenia na záchranu, aké sú predmetom štátnej záruky, nemôžu v zásade prekročiť dĺžku šesť mesiacov. Takisto z odseku 25 písm. a) a c) uvedených usmernení vyplýva, že pomoc určená na záchranu vo forme záruky sa musí „skončiť v rámci obdobia, ktoré nepresahuje šesť mesiacov“ a musí „byť doložená hlásením podniku zo strany dotknutého členského štátu Komisii [byť doložená v rámci notifikácie záväzkom dotknutého členského štátu, že – *neoficiálny preklad*] najneskôr šesť mesiacov po schválení opatrenia na pomoc na záchranu... oznámi [Komisii] plán reštrukturalizácie alebo plán likvidácie, alebo dôkaz o tom, ... že ručenie bolo ukončené“. Napokon v odsekoch 28 a 29 tých istých usmernení je spresnené jednak, že „Komisia môže... rozhodnúť o začatí takýchto postupov...“, ak sa domnieva, že ... ručenie [bolo] zneužitie alebo že po uplynutí šesťmesačnej hraničnej lehoty už nie je neschopnosť vrátiť pomoc ďalej odôvodniteľná, a jednak že „schválenie pomoci na záchranu neznamená nevyhnutne, že pomoc na základe plánu na reštrukturalizáciu bude následne schválená; takúto pomoc bude treba zhodnotiť na základe podstaty veci“.
- 86 Navyše žalobkyňa nespochybnila otázku právomoci Komisie obmedziť podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ svoje schválenie z časového hľadiska a podmieniť ho dodržaním záväzkov prijatých členským štátom podľa oznámenia o finančných inštitúciách a usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, ani nespochybnila skutočnosť, že v prejednávanej veci portugalské orgány skutočne prijali záväzok tak, ako je opísaný v rozhodnutí z 13. marca 2009.
- 87 Po prvé z predchádzajúcich úvah tak vyplýva, že v odôvodnení 31 a 32 rozhodnutia z 13. marca 2009 Komisia dôkladne postupovala podľa príslušných kritérií uvedených v jej oznámení o finančných inštitúciách, v spojení s usmerneniami na záchranu a reštrukturalizáciu, časového obmedzenia a podmienok, ktorým podlieha predbežné schválenie Komisie, ktoré spočívajú na uplatnení uvedeného oznámenia.
- 88 Po druhé je potrebné konštatovať, Komisia v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že od 5. júna 2009 príslušné kritériá na predbežné schválenie dotknutej pomoci, ktorá bola schválená v rozhodnutí z 13. marca 2009, neboli alebo už neboli splnené, pretože portugalské orgány na rozdiel od svojich záväzkov jednak ešte ani po uplynutí lehoty stanovenej na tieto účely nepredložili plán reštrukturalizácie BPP, a jednak uvedené orgány dvakrát predĺžili štátnu záruku po uplynutí

maximálnej šesťmesačnej lehoty, ktorá bola schválená týmto rozhodnutím a oznámením o finančných inštitúciách, v spojení s usmerneniami o záchrane a reštrukturalizácii, pričom o týchto predĺženiach oficiálne Komisiu neinformovali.

- 89 Po tretie, pokiaľ ide o posúdenie zlučiteľnosti dotknutej pomoci so zreteľom na článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, treba pripomenúť, že Komisia už v odôvodnení 39 svojho rozhodnutia z 13. marca 2009 v podstate rozhodla, že na jednej strane napriek zvýšenej hodnote poskytnutých záruk výška štátnej záruky bola podstatne nižšia ako suma, ktorá by bola za obvyklých okolností vhodná v prípade bánk v ťažkostiach, a že na druhej strane len výnimočne by mohla takúto výšku schváliť ako hodnú v rozsahu, v akom zabezpečuje prežitie BPP na krátke obdobie záchrany, a to len pod podmienkou, že v lehote šiestich mesiacov bude predložený plán reštrukturalizácie. Toto posúdenie zodpovedá požiadavkám stanoveným v odseku 30 oznámenia o finančných inštitúciách, v spojení s odsekmi 15 a 25 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, podľa ktorých pomoc na záchranu môže byť len dočasná a návratná pomoc obmedzená na obdobie šiestich mesiacov, a musí byť doložená buď plánom na reštrukturalizáciu alebo likvidáciu, alebo dôkazom o tom, že pôžička bola v celom rozsahu splatená, a že v prípade štátnej záruky bolo ručenie ukončené. Okrem toho Komisia vzhľadom na tieto úvahy koherentne v odôvodnení 71 napadnutého rozhodnutia pripomenula, že odmena za záruku bola nižšia, než sa obvykle vyžaduje na základe oznámenia o finančných inštitúciách, aby sa mohla považovať za zlučiteľnú pomoc, a že schválenie tejto výšky odmeny v jej rozhodnutí z 13. marca 2009 bolo podmienené predložením plánu reštrukturalizácie alebo likvidácie.
- 90 Z predchádzajúcich úvah tiež vyplýva, že žalobkyňa nemôže tvrdiť, že okolnosti, za ktorých Komisia dočasne svojím rozhodnutím z 13. marca 2009 schválila štátnu záruku, sa nezmenili a údajne platili do 15. apríla 2010.
- 91 Napokon žalobkyňa nemôže Komisii vytýkať, že sa dopustila nesprávneho posúdenia alebo že išla nad rámec svojej širokej miery voľnej úvahy podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, ako ju vymedzuje oznámenie o finančných inštitúciách, dokonca že neoprávnene upustila od pravidiel, ktoré si v tejto súvislosti sama stanovila (pozri rozsudok Súdneho dvora z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance, C-75/05 P a C-80/05 P, Zb. s. I-6619, bod 60 a tam citovanú judikatúru), pretože Komisia v prejednávanej veci na účely vyhlásenia pomoci za nezlučiteľnú s vnútorným trhom postupovala presne podľa pravidiel uvedeného oznámenia.
- 92 Komisia teda dospela k záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že k 5. júnu 2009 nebol predložený plán reštrukturalizácie alebo likvidácie, štátnu záruku, ako aj jej predĺženie po 5. júni 2009, treba vyhlásiť za nezlučiteľné s vnútorným trhom, pričom sa pri uplatnení článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ nedopustila nesprávneho posúdenia či nesprávneho právneho posúdenia.
- 93 Preto treba tento žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 108 ods. 2 ZFEÚ

- 94 V rámci tohto žalobného dôvodu žalobkyňa Komisii v podstate po prvé vytýka, že nezohľadnila skutočnosť, že BPP štátnou zárukou nezískala nijaké hospodárske zvýhodnenie, ktoré by odôvodňovalo nariadenie vrátenia. Poskytnutie tejto záruky totiž údajne nevedlo ani k zníženiu strát BPP, ani k zmenám situácie finančnej nerovnováhy, v ktorej sa nachádzala. Nariadenie vrátenia nezodpovedá teda hlavnému cieľu, ktorý má sledovať, a to odstráneniu narušenia hospodárskej súťaže spôsobenej získaným hospodárskym zvýhodnením. Napadnuté rozhodnutie je preto v rozpore s článkom 108 ods. 2 ZFEÚ.
- 95 Stačí odkázať na úvahy vyjadrené v bodoch 56 až 58 vyššie, aby bolo možné dospieť k záveru, že túto prvú časť štvrtého žalobného dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodnú. V rozsahu, v akom žalobkyňa dodáva, že poskytnutie štátnej záruky nevedlo ani k zníženiu strát BPP, ani k zmenám situácie

nerovnováhy, v ktorej sa nachádza, je toto tvrdenie neúčinné. V prvom rade len vďaka uvedenej záruke totiž BPP mohla získať pôžičku za výhodných finančných podmienok, ktoré jej poskytli bankoví veritelia, a v druhom rade odmena za túto záruku bola jasne nižšia, než sa obvykle vyžaduje pre banky v ťažkostiach (pozri odôvodnenie 57 napadnutého rozhodnutia a bod 89 vyššie), pričom žalobkyňa proti tomuto konštatovaniu skutočne nenamietala.

- 96 Po druhé žalobkyňa predovšetkým tvrdí, že Komisia porušila článok 108 ods. 2 ZFEÚ, keď nariadila vrátenie dotknutej pomoci výlučne z procesných dôvodov, čiže z dôvodu nepredloženia plánu reštrukturalizácie a neinformovaní o predĺženiach štátnej záruky. Napadnuté rozhodnutie je tak údajne v rozpore so „zásadami rozhodnutia o merite veci, proporcionality a primeranosti“. Subsidiárne žalobkyňa Komisii vytýka, že neoprávnene nariadila vrátenie pomoci za obdobie od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009, hoci v tomto období bola uvedená pomoc pre BPP schválená a povolená v rozhodnutí z 13. marca 2009.
- 97 Pokiaľ ide o hlavnú výhradu tohto bodu, treba pripomenúť, že podľa článku 14 ods. 1 nariadenia č. 659/1999, ktorého cieľom je vykonanie článku 108 ods. 2 prvého pododseku ZFEÚ, v prípade záporného rozhodnutia týkajúceho sa neoprávnenej pomoci Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu, okrem prípadu, že by vymáhanie pomoci bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva Únie. Okrem toho v súlade s ustálenou judikatúrou zrušenie neoprávnene poskytnutej pomoci jej vrátením je logickým dôsledkom zistenia, že táto pomoc je neoprávnená. Členský štát, ktorému je určené rozhodnutie o nariadení vymáhania neoprávnenej pomoci, musí prijať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie vykonania uvedeného rozhodnutia. V tejto súvislosti daný členský štát musí pristúpiť ku skutočnému vymáhaniu dlžných súm (pozri rozsudok Súdneho dvora z 29. marca 2012, Komisia/Taliansko, C-243/10, bod 35 a tam citovanú judikatúru).
- 98 Navyše táto povinnosť vrátenia pomoci má za cieľ znovu nastoliť situáciu, ktorá existovala na trhu pred poskytnutím pomoci. Presnejšie, vrátenie pomoci vyhlásenej za nezlučiteľnú s vnútorným trhom má za cieľ odstrániť narušenie hospodárskej súťaže, ktoré spôsobilo konkurenčné zvýhodnenie, z ktorého mal príjemca tejto pomoci prospech na trhu v porovnaní s jeho konkurentmi, čím sa tak znovu nastolí situácia existujúca pred vyplatením uvedenej pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora zo 4. apríla 1995, Komisia/Taliansko, C-348/93, Zb. s. I-673, bod 27, a zo 17. novembra 2011, Komisia/Taliansko, C-496/09, Zb. s. I-11483, bod 61). Tieto zásady sú tiež uvedené v odsekoch 13 a 14 oznámenia Komisie, nazvaného „K efektívnemu vykonávaniu rozhodnutí Komisie prikazujúcich členskými štátom vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc“ (Ú. v. EÚ C 272, 2007, s. 4).
- 99 Vzhľadom na tieto zásady a skutočnosť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí správne dospela k záveru o existencii štátnej pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom, a v dôsledku toho o jej neoprávnenosti, treba konštatovať, že z právneho hľadiska správne nariadila Portugalsku vymáhanie dotknutej pomoci, vrátane zvýhodnenia, ktoré súviselo s poskytnutím štátnej záruky. Ako bolo uvedené v bodoch 56, 73 a 95 vyššie, BPP totiž vďaka uvedenej záruke mala prospech z hospodárskeho zvýhodnenia, ktoré môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž, čo odôvodňuje nariadenie odobrať jej toto konkurenčné zvýhodnenie, aby sa na príslušnom trhu znovu nastolila situácia existujúca pred vyplatením dotknutej pomoci. Hlavná výhrada žalobkyne, podľa ktorej Komisia nariadila vrátenie dotknutej pomoci výlučne z procesných dôvodov, je preto neopodstatnená a treba ju zamietnuť.
- 100 Pokiaľ ide o subsidiárne položenú otázku, či Komisia bola oprávnená nariadiť vrátenie hospodárskeho zvýhodnenia poskytnutého vo forme štátnej záruky v období od 5. decembra do 5. júna 2009 (pozri odôvodnenia 71 a 85 napadnutého rozhodnutia), o aké ide v dočasne danom schválení v rozhodnutí z 13. marca 2009, treba najprv odkázať na úvahy vyjadrené v bodoch 88 a 89 vyššie.

- 101 V tejto súvislosti treba spresniť, že odsek 15 a odsek 25 písm. a) a c) usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, ktorých všeobecné zásady sú uplatniteľné na základe odseku 10 oznámenia o finančných inštitúciách, nehovoria ani o predmete, ani o podstatnej alebo časovej pôsobnosti či spôsoboch príkazu na vrátenie. Odsek 25 písm. a) a c) uvedených usmernení len opisuje podmienky prípadného schválenia záchranej pomoci. Podľa ustanovení odseku 25 písm. a) týchto usmernení sa vyžaduje, že po uplynutí maximálnej šesťmesačnej lehoty „každá pôžička sa musí splatiť a každé ručenie sa musí skončiť“, a podľa ustanovení v odseku 25 písm. c) týchto istých usmernení sa takisto vyžaduje, aby bol predložený „dôkaz o tom, že pôžička bola splatená v plnej výške a/alebo že ručenie bolo ukončené“. Uvedený odsek 25 teda nedefinuje ani zvýhodnenie súvisiace s poskytnutím takejto pôžičky alebo záruky, ktorá by mohla byť predmetom príkazu na vrátenie, ani spôsob, akým by mala byť vypočítaná jej výška, čo je v prípade záruk predmetom bodu 4.2 oznámenia [Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88... ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 2008, s. 10, ďalej len „oznámenie o zárukách“)], ako aj oznámenia Komisie z 19. januára 2008 o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, s. 6, ďalej len „oznámenie o stanovení referenčných sadzieb“).
- 102 Obmedzením možnosti schváliť záchrannú pomoc vo forme „záruk za pôžičky alebo pôžičiek“ len na také, ktoré „sú dočasné a návratné“, však odseky 15 a 25 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu spočívajú na všeobecnom predpoklade, podľa ktorého sa akékoľvek zvýhodnenie poskytnuté dočasne na základe záchranej pomoci v akejkoľvek forme musí vrátiť, ak podmienky na schválenie, ktorým dočasné poskytnutie podlieha, nie sú splnené alebo už nie sú splnené. Tento výklad zodpovedá návratnému charakteru a s prihliadnutím na záchrannú pomoc, ktorej cieľom je len pomôcť podniku v ťažkostiach prekonať krátke obdobie krízy, po ktorého skončení tento podnik buď dosiahne životaschopnosť sám, čo mu ukladá povinnosť vrátiť pomoc, alebo predstaví plán reštrukturalizácie či likvidácie. V prípade štátnej záruky táto zásada nevyhnutne vyžaduje vrátenie hospodárskeho zvýhodnenia, ktoré uvedená záruka prináša príjemcovi počas jej poskytnutia, pričom samotné zrušenie s účinkom *ex nunc* na tento účel nepostačuje a navyše je v rozpore s pojmom vrátenie pripomenutým v bodoch 97 a 98 vyššie.
- 103 Vzhľadom však na skutočnosť, že v prejednávanej veci portugalské orgány nedodrжали svoje záväzky na základe rozhodnutia z 13. marca 2009, ktoré spočíva na doslovnom a koherentnom uplatnení odseku 30 oznámenia o finančných inštitúciách, v spojení s odsekmi 15 a 25 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, Komisia bola oprávnená zahrnúť toto obdobie do príkazu na vrátenie, aby došlo k úplnému vráteniu poskytnutého zvýhodnenia.
- 104 Žalobkyňa preto nemôže vytýkať Komisii, že porušila článok 108 ods. 2 ZFEÚ, keď nariadila vrátenie zvýhodnenia súvisiaceho s poskytnutím štátnej záruky v rozsahu, v akom sa vzťahovalo na obdobie od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009.
- 105 V dôsledku toho treba subsidiárne uvedenú výhradu tejto druhej časti tiež zamietnuť.
- 106 Po tretie, pokiaľ ide o výpočet sumy, ktorá sa má vrátiť, žalobkyňa vytýka Komisii, že najmä v odôvodnení 82 napadnutého rozhodnutia porušila po prvé bod 4.2 oznámenia o zárukách, po druhé podmienky odmien stanovené osobitným režimom záruk v prospech úverových inštitúcií so sídlom v Portugalsku, podľa portugalského zákona 60-A/2008 z 20. októbra 2008, ktorý sa vykonáva nariadením 1219-A/2008 z 23. októbra 2008, schválených rozhodnutím K (2008) 6527, a po tretie „spreads“ (sadzby) uplatňované v Portugalsku v období od decembra 2008 do apríla 2010 pre nové pôžičky poskytnuté národnými finančnými inštitúciami.
- 107 Čo sa týka prvej výhrady žalobkyňa spresňuje, že kritériá uvedené v bode 4.2 oznámenia o zárukách zodpovedajú „hlavnému cieľu“ a „vedľajšiemu cieľu“. Komisia nemala teda vypočítavať výšku napadnutej pomoci na základe „rozdielu medzi teoretickou úrokovou sadzbou trhu a úrokovou sadzbou dosiahnutou vďaka štátnej záruke po odpočítaní prípadne vyplatených odmien“, pretože na trhu údajne existovali porovnateľné skutočnosti, ktoré neboli analyzované.

108 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že bod 4.2 oznámenia o zárukách stanovuje, že „pri individuálnej záruke by sa hotovostný grantový ekvivalent záruky mal vypočítať ako rozdiel medzi trhovou cenou záruky a cenou skutočne zaplatenou“. Tento bod okrem toho spresňuje:

„Keď trh neposkytuje záruky na daný typ transakcie, trhovú cenu za záruku nie je známa. V takomto prípade by sa mal prvok pomoci vypočítať takým istým spôsobom ako grantový ekvivalent zvýhodnenej pôžičky, a síce ako rozdiel medzi špecifickou trhovou úrokovou mierou, ktorú by táto spoločnosť znášala bez záruky, a úrokovou mierou, ktorú získala prostredníctvom štátnej záruky po zohľadnení všetkých zaplatených poplatkov. Ak neexistuje žiadna trhovú úroková miera a ak členský štát chce použiť ako náhradu referenčnú sadzbu... pre výpočet intenzity pomoci v individuálnej záruke platia podmienky stanovené v oznámení o referenčných sadzbách. To znamená, že riadna pozornosť sa musí venovať zvýšeniu, ktoré sa má pripočítať k základnej sadzbe za účelom zohľadnenia príslušného rizikového profilu spojeného so zaručenou operáciou, so zaručeným podnikom a s poskytnutými kolaterálmi [To znamená, že treba venovať náležitú pozornosť dorovnaní, ktoré sa má pridať k základnej sadzbe s cieľom zohľadniť príslušný rizikový profil súvisiaci s pokrytou operáciou, zaručeným podnikom a poskytnutými zárukami – *neoficiálny preklad*].“

109 Z týchto ustanovení vyplýva, že ak Komisia dospeje k záveru o neexistencii trhovej ceny dotknutej záruky, je povinná vypočítať prvok pomoci „takým istým spôsobom ako grantový ekvivalent zvýhodnenej pôžičky“, bez toho, aby sa mohla vzhľadom na vlastné obmedzenie vo výkone svojej voľnej miery úvahy (pozri judikatúru už citovanú v bode 91 vyššie) vyhnúť tejto povinnosti alebo spôsobu výpočtu.

110 Zo znenia odôvodnení 81 a 82 napadnutého rozhodnutia však vyplýva, že aj napriek správne odkazu na oznámenie o zárukách, aké sa nachádza v Úradnom vestníku Európskej únie a ktoré sa uplatňuje na prejednávajúcu vec, Komisia omylom uviedla ustanovenia svojho skoršieho oznámenia „o uplatňovaní článkov 87 [ES] a 88 [ES] o štátnej pomoci vo forme záruk (Ú. v. ES, 2000, C 71, s. 14; Mím. vyd. 08/001, s. 369), a konkrétne jeho bod 3.2 prvú zarážku, podľa ktorého „hotovostný grantový ekvivalent záruky na pôžičku možno v danom roku... vypočítať tým istým spôsobom ako priznanie ekvivalentu bezúročnej pôžičky, pričom subvencia na úroky predstavuje rozdiel medzi trhovou sadzbou a sadzbou získanou vďaka štátnej záruke po odrátaní všetkých zaplatených poplatkov“. Komisia totiž v odôvodnení 82 napadnutého rozhodnutia v podstate pripomenula, že nie je možné stanoviť primeranú trhovú cenu odmeny za štátnu záruku, takže sa musí stanoviť primeraná referenčná hodnota. Komisia pritom bez toho, aby sa odvolávala na svoju absolútnu a nepodmienujúcu povinnosť uvedenú v bode 108 vyššie, spresnila:

„Ako je stanovené v prvej zarážke bodu 3.2 oznámenia... o zárukách, hotovostný grantový ekvivalent záruky na pôžičku v danom roku sa môže vypočítať rovnakým spôsobom ako grantový ekvivalent zvýhodnenej pôžičky. Výška pomoci sa teda môže vypočítať ako rozdiel medzi teoretickým trhovým úrokom a úrokovou sadzbou získanou prostredníctvom štátnej záruky po odpočítaní akýchkoľvek zaplatených prémiei.“

111 Treba však konštatovať, že v prejednávanej veci Komisia zvolila spôsob výpočtu výšky hospodárskeho zvýhodnenia vyplývajúceho z dotknutej záruky, ktorý mala v každom prípade zvoliť podľa bodu 4.2 oznámenia o zárukách, teda spôsob výpočtu grantového ekvivalentu zvýhodnenej pôžičky. Za týchto okolností samotná skutočnosť, že omylom citovala ustanovenia vyplývajúce zo skoršieho oznámenia a uplatnila výraz „možno“ namiesto výrazu „by sa mal“, nemôže spochybniť stanovisko v napadnutom rozhodnutí.

112 Prvú výhradu treba preto zamietnuť v rozsahu, v akom poukazuje na porušenie bodu 4.2 oznámenia o zárukách, pričom prípadnú existenciu porovnateľných skutočností na trhu na určenie trhovej ceny štátnej záruky treba posúdiť v rámci druhej a tretej výhrady.

- 113 Druhou a treťou výhradou žalobkyňa vytýka Komisii, že nezohľadnila ani odmenu stanovenú osobitným režimom záruk v prospech úverových inštitúcií so sídlom v Portugalsku, ako ho schvaľuje rozhodnutie Komisie K (2008) 6527, ani „spreads“ uplatňované v Portugalsku v období od decembra 2008 do apríla 2010 v rámci nových pôžičiek poskytnutých národnými finančnými inštitúciami, ktoré boli údajne značne nižšie než sadzba uvedená v napadnutom rozhodnutí so zreteľom najmä na vyššiu hodnotu poskytnutých záruk.
- 114 Pokiaľ ide o druhú výhradu, stačí konštatovať, ako to tvrdí aj Komisia, že tento osobitný režim sa vzťahuje len na portugalské finančné inštitúcie, ktoré spĺňajú podmienky platovej schopnosti dotknutého zákona, čo Komisia v bode 39 už citovaného rozhodnutia zohľadnila. Komisia teda správne konštatovala, že inštitúcia v ťažkostiach a na pokraji likvidácie, ako bola BPP v čase poskytnutia štátnej záruky, nemohla využívať uvedený osobitný režim, a tým teda úrokové sadzby, ktoré na tento účel stanovuje. Komisia mohla tiež uviesť, že v každom prípade sadzby za odmenu na základe uvedeného osobitného režimu v zásade nezodpovedajú trhovým podmienkam.
- 115 Pokiaľ ide o tretiu výhradu, ktorá sa zakladá na tom, že Komisia mala zohľadniť „spreads“ uplatňované v Portugalsku v období od decembra 2008 do apríla 2010, t. j. trhové sadzby, treba uviesť, že vzhľadom na finančnú situáciu BPP v čase poskytnutia dotknutej pomoci Komisia bola oprávnená konštatovať, že bolo veľmi nepravdepodobné, že by BPP dokázala získať bankovú pôžičku na trhu bez zásahu Portugalska, a že bolo nemožné určiť primeranú trhovú cenu odmeny za štátnu záruku (odôvodnenia 81 a 82 napadnutého rozhodnutia). Okolnosti, v dôsledku ktorých došlo k poskytnutiu uvedenej záruky, konkrétne po prvé finančné ťažkosti BPP, ktoré si vyžadovali dočasné pozastavenie platieb zo strany Portugalskej banky, po druhé príliš vysoká suma fondov potrebných na udržanie BPP na trhu, konkrétne 450 miliónov eur, a po tretie národná kríza finančných trhov na európskej a medzinárodnej úrovni, boli také, že Komisia mohla bezpochyby dospieť k záveru, že aj napriek objemu poskytnutých záruk by BPP nedokázala získať na trhu porovnateľnú záruku na finančnú podporu v takejto výške. Komisia sa preto mohla v súlade s bodom 4.2 oznámenia o zárukách opierať o spôsob výpočtu grantového ekvivalentu zvýhodnenej pôžičky.
- 116 Za týchto podmienok treba tento žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný v celom svojom rozsahu.

O piatom žalobnom dôvode založenom na práve na „riadnu správu vecí verejných“ [omissis]

O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery

- 122 Týmto žalobným dôvodom žalobkyňa v podstate tvrdí, že zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery bránia príkazu o vrátení dotknutej pomoci, prinajmenšom pokiaľ ide o vrátenie nariadené za obdobie od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009, na ktoré sa vzťahuje schválenie vyjadrené v rozhodnutí z 13. marca 2009. Podľa žalobkyne sa BPP mohla zákonne domnievať, že jednak konanie „zohľadňovalo jej zákonný kurz“, a jednak a subsidiárne, že štátna záruka bola v tomto období zlučiteľná s vnútorným trhom.

[omissis]

- 124 V prvom rade treba spresniť, že odôvodnenie žalobkyne vyjadrené v rámci tohto žalobného dôvodu sa zakladá len na tvrdeniach preukazujúcich frustráciu z jej očakávaní alebo legitímnych nádejí, a nie porušenie zásady právnej istoty, ako ju vykladá judikatúra (rozsudky Súdneho dvora z 29. apríla 2004, Sudholz, C-17/01, Zb. s. I-4243, bod 34, a zo 7. júna 2005, VEMW a i., C-17/03, Zb. s. I-4983, bod 80). Z tohto dôvodu je potrebné obmedziť analýzu na údajné porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery.

- 125 Táto zásada ochraňuje každú osobu podliehajúcu súdnej právomoci, proti ktorej inštitúcia alebo orgán Únie tým, že jej poskytla presné uistenia, vyvolala v nej dôvodné očakávania. Takýmito uisteniami sú bez ohľadu na formu, v akej sú predložené, presné, neviažuce sa na splnenie žiadnej podmienky a zhodujúce sa informácie (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora zo 16. decembra 2010, Kahla Thüringen Porzellan/Komisia, C-537/08 P, Zb. s. I-12917, bod 63, a z 13. júna 2013, HGA a i./Komisia, C-630/11 P až C-633/11 P, bod 132). Vzhľadom na kogentnú povahu kontroly štátnej pomoci vykonávanej Komisiou môžu mať podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, v zásade legitímnu dôveru v legálnosť pomoci len vtedy, ak im bola pomoc poskytnutá v súlade s postupom stanoveným v článku 108 ES, a obozretný podnikateľ musí byť za normálnych okolností schopný ubezpečiť sa, či bol tento postup dodržaný. Navyše vzhľadom na povinný charakter kontroly štátnej pomoci, ktorú vykonáva Komisia, podniky ako príjemcovia pomoci môžu mať legitímnu dôveru v legálnosť pomoci v zásade len vtedy, ak táto pomoc bola poskytnutá v súlade s postupom uvedeným v článku 108 ZFEÚ, pričom obozretný hospodársky subjekt sa musí za normálnych okolností vedieť ubezpečiť, že uvedený postup bol dodržaný. Konkrétne, ak sa pomoc poskytne bez predchádzajúceho oznámenia Komisii, takže podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ je protiprávna, príjemca danej pomoci v takom prípade nemôže mať legitímnu dôveru v legálnosť jej poskytnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 8. decembra 2011, France Télécom/Komisia, C-81/10 P, Zb. s. I-12899, bod 59 a tam citovaný judikatúru).
- 126 S prihliadnutím na tieto zásady judikatúry treba preskúmať dôvodnosť jednotlivých výhrad a tvrdení žalobkyne, ktoré uviedla na podporu tohto žalobného dôvodu.
- 127 Po prvé žalobkyňa netvrdila, že Komisia jej v ktoromkoľvek štádiu administratívneho konania poskytla konkrétne uistenia, ktoré by mohli u nej vyvolať dôvodné nádeje. Ako už bolo uvedené v bode 119 vyššie, rozhodnutie z 13. marca 2009 obsahuje len jedno dočasné a naliehavé rozhodnutie v súvislosti so zlučiteľnosťou dotknutej pomoci, ktoré je podmienené podmienkou, že portugalské orgány dodržia svoje záväzky, že predložia v lehote šiestich mesiacov, čiže do 5. júna 2009, plán reštrukturalizácie BPP, ako aj že oznámia Komisii každé prípadné predĺženie štátnej záruky presahujúcej pôvodné obdobie šiestich mesiacov. Navyše už zo znenia odôvodnení 39, 41 a 44 rozhodnutia z 13. marca 2009, v súvislosti s ktorým žalobkyňa nespochybnuje, že BPP už počas administratívneho konania o ňom vedela, ako aj bodov 8 až 10 rozhodnutia o začatí konania (pozri bod 13 vyššie), vyplýva, že BPP sa nemohla domáhať legitímnej dôvery s cieľom, aby v rámci tohto konania bola dotknutá pomoc nakoniec vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- 128 Po druhé, pokiaľ ide o lehotu, ktorá uplynula od prijatia rozhodnutia z 13. marca 2009 a napadnutého rozhodnutia, žalobkyňa neuvádza nijaké tvrdenie, ktorým by preukázala, že uvedená lehota bola neprimeraná alebo že by u BPP mohla vyvolať legitímne očakávania. Naopak v prejednávanej veci Komisia 15. júla 2009 a 6. októbra 2009, teda krátko po 5. júni 2009, v krátkosti pripomenula portugalským orgánom nevyhnutnosť predložiť plán reštrukturalizácie (pozri bod 11 vyššie). Navyše približne len o mesiac neskôr, čiže 10. novembra 2009, Komisia prijala rozhodnutie o začatí konania, ktoré bolo nepopierateľne uverejnené v *Úradnom vestníku* len 6. marca 2010 s uvedením dôvodov, na ktorých zakladala svoje pochybnosti v súvislosti so zlučiteľnosťou štátnej záruky s vnútorným trhom (body 8 až 10 rozhodnutia o začatí konania). Okrem toho v bode 9 uvedeného rozhodnutia Komisia jasne uviedla, že vzhľadom na to, že jej nebol predložený reštrukturalizačný plán, nemohla „posúdiť, či štátna pomoc poskytnutá dňa 5. decembra 2008 a jej predĺženie dňa 5. júna 2009 sú zlučiteľné so spoločným trhom, pokiaľ ide aj o dĺžku trvania, aj o výšku záruky“. Napokon toto rozhodnutie bolo doložené uložením povinnosti portugalským orgánom predložiť reštrukturalizačný plán BPP do 22. decembra 2009 (pozri bod 12 vyššie), pričom žalobkyňa ani netvrdí, že BPP o tom v tomto štádiu nevedela.
- 129 Z toho vyplýva, že Komisia v rozhodnutí o začatí konania spochybnila zlučiteľnosť štátnej záruky s vnútorným trhom, pokiaľ ide o celé dotknuté obdobie, vrátane obdobia od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009, a to na základe dôvodov uvedených v bode 127 vyššie. Za týchto okolností žalobkyňa nemôže poukazovať na skutočnosť, že od prijatia rozhodnutia z 13. marca 2009 a napadnutého

rozhodnutia uplynulo pätnásť mesiacov, ktorá svojou povahou vyvoláva legitímne očakávania, že Komisia vyhlási dotknutú pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom. V tejto súvislosti samotná skutočnosť, že rozhodnutie z 13. marca 2009 výslovne neuvádzalo možnosť neskoršieho vyhlásenia nezlučiteľnosti, ktoré by mohlo viesť k vráteniu poskytnutého zvýhodnenia *ex tunc*, nepostačuje na odôvodnenie takýchto legitímnych očakávaní, keďže následné stanovisko Komisie bolo v súlade s príslušnými pravidlami pripomenutými v bodoch 85, 101 a 102 vyššie a rozhodnutie o začatí konania jednoznačne uvádzalo, že vzhľadom na skutočnosť, že nebol predložený reštrukturalizačný plán BPP, predbežné schválenie dotknutej pomoci, o aké išlo v rozhodnutí z 13. marca 2009, nemožno potvrdiť ani upraviť rozhodnutím, ktoré treba prijať v rámci administratívneho konania.

- 130 Po tretie tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého nepredloženie reštrukturalizačného plánu BPP treba v plnom rozsahu pripísať portugalským orgánom, sa musí zamietnuť ako nedôvodné a v každom prípade ako neúčinné. Aj za predpokladu, že by to tak bolo, a nezávisle od dôvodov, pre ktoré takýto plán nebol Komisii oznámený, totiž Komisia nemôže zodpovedať za toto nepredloženie alebo za vyvolanie akéhokoľvek legitímneho očakávania BPP v tomto kontexte. Naopak, ako bolo pripomenuté v bode 128 vyššie, Komisia po uplynutí 5. júna 2009 prijala všetky potrebné opatrenia na vyzvanie portugalských orgánov, aby jej čo najskôr predložili reštrukturalizačný plán BPP.
- 131 Po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého Komisia svojou skoršou rozhodovacou praxou vo vzťahu k ostatným finančným situáciám dotknutým finančnou krízou vyvolala u BPP legitímne očakávania, že dotknutá pomoc bude vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom, stačí konštatovať, že žalobkyňa netvrdila ani nepreukázala, že v týchto ostatných veciach Komisia riešila situáciu porovnateľnú s tou, na ktorej sa zakladá prejednáváná vec. Okrem toho žalobkyňa nevyvrátila tvrdenie Komisie, podľa ktorého v týchto ostatných veciach členské štáty predložili plány reštrukturalizácie alebo likvidácie dotknutých finančných inštitúcií. V každom prípade v rozsahu, v akom žalobkyňa v tomto kontexte poukazuje na porušenie zásady rovnosti zaobchádzania v jej neprospech, táto skutočnosť je predmetom skúmania v rámci siedmeho žalobného dôvodu založeného na porušení práva na „spravodlivé zaobchádzanie“ (pozri body 136 až 143 nižšie).
- 132 Po piate tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého príkaz na vrátenie je „sankciou“ uloženou BPP a vážne poškodzuje záujmy jej investorov a veriteľov, je neúčinné a v každom prípade nedôvodné. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že príkaz na vrátenie nepredstavuje sankciu v pravom zmysle slova, ale má za cieľ len opäť nastoliť situáciu, ktorá existovala pred poskytnutím pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 24. septembra 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869, body 178 až 182; rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. septembra 2009, Diputación Foral de Álava a i., T-230/01 až T-232/01 a T-267/01 až T-269/01, neuvverejnený v Zbierke, bod 377). Navyše žalobkyňa nevysvetľuje, či a do akej miery kvalifikácia príkazu na vrátenie ako „sankcie“ môže mať vplyv na rozsah ochrany, ktorú by BPP mohla požívať na základe zásady ochrany legitímnej dôvery, pretože v prejednávanej veci príslušné kritériá na uplatnenie tejto zásady neboli splnené.
- 133 Po šieste vzhľadom na úvahy vyjadrené v bodoch 89 a 99 vyššie žalobkyňa nesprávne tvrdí, že napadnuté rozhodnutie nariaďuje vrátenie len z procesných dôvodov. Navyše príjemcovia pomoci v zásade nemôžu mať legitímnu dôveru v legálnosť pomoci, ak bola poskytnutá, ako v prípade viacnásobného predĺženia štátnej záruky v prejednávanej veci, v rozpore s povinnosťou predchádzajúceho oznámenia Komisii a so zákazom vykonania uvedenej pomoci na základe článku 108 ods. 3 ZFEÚ a z toho dôvodu bola neoprávnená (pozri v tomto zmysle rozsudok France Télécom/Komisia, už citovaný v bode 125 vyššie, bod 59 a tam citovanú judikatúru).
- 134 Napokon Komisia správne tvrdí, že povinnosť členských štátov vymáhať neoprávnenú pomoc a pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom nie je obmedzená alebo spochybnená na základe skutočnosti, že príjemca je v platobnej neschopnosti (rozsudok Súdneho dvora zo 14. septembra 1994, Španielsko/Komisia, C-42/93, Zb. s. I-4175, bod 33).

- 135 Za týchto podmienok treba tento žalobný dôvod zamietnuť v celom jeho rozsahu sčasti ako nedôvodný a sčasti ako neúčinný.

O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení práva na „spravodlivé zaobchádzanie“

- 136 Na podporu tohto žalobného dôvodu žalobkyňa uvádza viacero rozhodnutí z oblastí pomoci poskytnutej finančným inštitúciám, ktoré prijala Komisia v kontexte finančnej krízy. V podstate z nich vyvodzuje, že s BPP sa zaobchádzalo nerovným alebo nespravodlivým spôsobom. Podľa žalobkyne Komisia najmä vo svojom rozhodnutí 2012/660/EÚ z 27. marca 2012 o opatreniach štátnej pomoci SA.26909 (2011/C) vykonaných Portugalskom na reštrukturalizáciu Banco Português de Negócios (BPN) (Ú. v. EÚ L 301, s. 1) preukázala väčšiu „toleranciu“ voči portugalským orgánom než v tejto veci, hoci po prvé dve dotknuté opatrenia boli oznámené takmer v tom istom čase, po druhé v prípade BPN portugalské orgány tiež meškali s predložením reštrukturalizačného plánu a po tretie podporné opatrenia v prospech BPN, vrátane štátnej záruky, boli „z finančného hľadiska neporovnateľné viac výraznejšie“.

[omissis]

- 138 Vzhľadom na argumentáciu žalobkyne zhrnutú v bode 136 vyššie, treba tento žalobný dôvod chápať tak, že sa zakladá na porušení zásady rovnosti zaobchádzania.
- 139 Zásada rovnosti zaobchádzania ako všeobecná zásada práva Únie vyžaduje, že s porovnateľnými situáciami sa nesmie zaobchádzať rozdielne a že s rozdielnymi situáciami sa nemá zaobchádzať rovnako, pokiaľ nie je takéto zaobchádzanie objektívne odôvodnené. Porovnateľná povaha rozdielnych situácií sa posudzuje s ohľadom na všetky prvky, ktoré tieto situácie charakterizujú. Tieto prvky treba určiť a posúdiť najmä s ohľadom na predmet a cieľ aktu Únie, ktorý vytvára predmetný rozdiel. Treba okrem toho zohľadniť zásady a ciele oblasti, do ktorej spadá dotknutý akt (rozsudky Súdneho dvora zo 16. decembra 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine a i., C-127/07, Zb. s. I-9895, body 23, 25 a 26 a tam citovaná judikatúra, a z 12. mája 2011, Luxembursko/Parlament a Rada, C-176/09, Zb. s. I-3727, body 31 a 32).
- 140 Z toho dôvodu treba preskúmať, či žalobkyňa dostatočne preukázala, že situácie, ktoré sú základom iných rozhodnutí prijatých Komisiou v kontexte finančnej krízy, boli v každom prípade porovnateľné so situáciou, na ktorej sa zakladá napadnuté rozhodnutie.
- 141 Čo sa týka najmä porovnateľnosti situácie, na ktorej sa zakladá rozhodnutie týkajúce sa BPN, so situáciou, ktorá je predmetom napadnutého rozhodnutia, skutočnosti, ktoré uvádza žalobkyňa, nepostačujú na potvrdenie toho, že BPN a BPP sa nachádzajú v porovnateľnej situácii na účely uplatnenia zásady rovnosti zaobchádzania, pretože jediné viac-menej súbežné oznámenie o podporných opatreniach plánovaných portugalskými orgánmi v prospech týchto dvoch bánk, nie je v tejto súvislosti rozhodujúce. Po prvé z odôvodnení 9 až 14 rozhodnutia týkajúceho sa BPN vyplýva, že na rozdiel od tejto veci, portugalské orgány skutočne predložili Komisii reštrukturalizačný plán BPP, hoci oneskorene a ktorý neskôr na žiadosť Komisie doplnili o ďalšie informácie. Po druhé v prípade BPN Komisia rozhodnutím o začatí konania z 24. októbra 2011 (Ú. v. EÚ C 371, s. 14 a 15) začala konanie formálneho zisťovania veci na základe článku 108 ods. 2 ZFEÚ nie z dôvodu, že reštrukturalizačný plán jej nebol vôbec predložený, ale z dôvodu, že reštrukturalizačný plán, ktorý jej bol pôvodne predložený, bol už neplatný z dôvodu predaja BPN, a že predloženie opravného plánu malo byť neskôr posúdené Komisiou. Vzhľadom však na rozhodujúci charakter nepredloženia reštrukturalizačného plánu BPP portugalskými orgánmi na vyhlásenie nezlučiteľnosti dotknutej pomoci s vnútorným trhom (pozri najmä odôvodnenie 71 napadnutého rozhodnutia), tieto podstatné rozdiely v situáciách jednak v prípade BPN, a jednak v prípade BPP, samo osebe odôvodňujú záver, že uvedené situácie nie sú porovnateľné a že v dôsledku toho nemožno v prejednávanej veci uplatniť zásadu rovnosti zaobchádzania, ako ju uvádza žalobkyňa.

142 Pokiaľ ide o ďalšie rozhodnutia uvedené žalobkyňou, stačí konštatovať, že nespresnila skutočnosti, ktoré by umožnili posúdiť prípadnú porovnateľnosť dotknutých situácií, takže túto argumentáciu nemožno prijať z dôvodov uvedených v bode 131 vyššie.

143 Tento žalobný dôvod treba preto zamietnuť v celom jeho rozsahu ako nedôvodný.

O prvom žalobnom dôvode založenom na nedostatku odôvodnenia [omissis]

162 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že žalobu treba zamietnuť v celom jej rozsahu, pričom nie je potrebné posudzovať návrh žalobkyne, aby bolo Komisii nariadené doplniť ako dôkazný prostriedok na základe článku 65 rokovacieho poriadku úplné znenie dokumentu predloženého ako príloha B.2 vyjadrenia k žalobe, vrátane niektorých písomností doložených k uvedenému dokumentu.

O trovách

163 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

164 Keďže žalobkyňa nemala vo veci úspech vo všetkých svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ju na náhradu svojich vlastných trov konania, ako aj trov konania, ktoré vznikli Komisii v súlade s návrhom, ktorý v tomto zmysle podala Komisia.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Banco Privado Português, SA, a Massa Insolvente do Banco Privado Português, SA, znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.

Prek

Labucka

Kreuschitz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 12. decembra 2014.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu	2
Konanie a návrhy účastníkov konania	4
Právny stav	5
Zhrnutie žalobných návrhov založených na zrušení	5
O treťom žalobnom dôvode založenom na zjavne nesprávnom posúdení skutkových okolností a porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ	5
Úvodné pripomienky	5
O existencii hospodárskeho zvýhodnenia BPP	6
O kritériách ekonomickej činnosti, ovplyvnenia obchodu a narušenia hospodárskej súťaže	8
O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ	10
Pripomenutie tvrdení účastníkov konania	10
Pripomenutie obsahu rozhodnutia z 13. marca 2009	10
Pripomenutie obsahu napadnutého rozhodnutia	10
Posúdenie	10
O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 108 ods. 2 ZFEÚ	12
O piatom žalobnom dôvode založenom na práve na „riadnu správu vecí verejných“	16
O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery	16
O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení práva na „spravodlivé zaobchádzanie“	19
O prvom žalobnom dôvode založenom na nedostatku odôvodnenia	20
O trovách	20